

ILMOITUS

Lähettiläjä: SihteeristöVastanottaja: Valmistelukunta

Asia: Yhteisöjen tuomioistuinta käsittelevä pohdintaryhmä

1. Pohdintaryhmä, jonka puheenjohtajana toimi António Vitorino, sai työnsä päätökseen 17. maaliskuuta. Samalla pohdintaryhmä sopi toimeksiannossaan (CONV 636/03, liite) esitettyjä kysymyksiä koskevan loppuraportin (CONV 636/03) sanamuodosta.
2. Pohdintaryhmän jäsenet toivoivat kuitenkin myös, että keskusteltaisiin asioista, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuimen mahdollista toimivaltaa YUTP-asioissa. Tätä varten pohdintaryhmä pitää ylimääräisen kokouksen perjantaina 4.4.2003 (klo 14.30–16.30) Euroopan parlamentin tiloissa. Puheenjohtaja Vitorino kutsuu kaikkia näistä asioista kiinnostuneita valmistelukunnan jäseniä osallistumaan tähän pohdintaryhmän kokoukseen. Kokouksessa käsitellään erityisesti liitteenä olevassa valmisteluasiakirjassa 10 esitettyjä vaihtoehtoja.

EUROOPPA-VALMISTELUKUNTA

SIHTEERISTÖ

Bryssel, 12. maaliskuuta 2003
(OR. en)

CERCLE I

Valmisteluasiakirja 10

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Sihteeristö
Vastaanottaja:	Yhteisöjen tuomioistuinta käsittelevä pohdintaryhmä
Asia:	Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskeva tuomioistuinvalvonta

I Nykytilanne

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 46 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ratkaista kanteita, jotka koskevat YUTP-säädöksiä, esimerkiksi YUTP:n alan kansainvälisten sopimusten tekemistä koskevia säädöksiä. Tuomioistuin ei näin ollen voi kumota tällaisia säädöksiä EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan nojalla.

SEU:n 47 artiklassa todetaan kuitenkin, että kyseisen sopimuksen määräykset eivät vaikuta EY:n perustamissopimuksen määräyksiin. SEU:n 46 artiklan mukaisesti EY:n perustamissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa ja sen käyttämistä, sovelletaan SEU:n 47 artiklaan. Tuomioistuin on näin ollen toimivaltainen varmistamaan, että YUTP-alan sopimusten tekemistä koskevat säädökset eivät ulotu sen toimivallan alueelle, joka EY:n perustamissopimuksen määräyksillä annetaan yhteisölle¹.

¹ Asia C-170/96, komissio v. neuvosto, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.5.1998 (lentokenttien kauttakulkujärjestely), Kok. s. I-2763.

Jos YUTP:n alan toiminnassa on kyse kolmanteen maahan kohdistettavista taloudellisista pakotteista, yhteisön tason täytäntöönpanotoimet ovat tarpeen, ja ne toteutetaan EY:n perustamissopimuksen 60 ja 301 artiklan nojalla. Jos on kyse henkilöihin kohdistettavista taloudellisista pakotteista, sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 308 artiklaa. Neuvosto on kuitenkin tulkinnut 60 ja 301 artikloja väljästi ja käyttänyt niitä oikeudellisena perustana hyväksyttäessä jotain maata tai maan osaa tosiasiaassa hallitseviin henkilöihin tai yhteenliittymiin kohdistettavia pakotteita. Yhteisöjen tuomioistuimien harjoittaa tuomioistuinvalvontaa kaikkien tällaisten EY:n perustamissopimuksen mukaisesti toteutettujen täytäntöönpanotoimien osalta.

II Mahdollisia lähestymistapoja

1. Kun tarkastellaan kysymystä yhteisöjen tuomioistuimen mahdollisuudesta harjoittaa tuomioistuinvalvontaa YUTP-asioissa yleensä ja etenkin kansainvälisten sopimusten osalta, ensimmäisenä mahdollisena vaihtoehtona on säilyttää I kohdassa kuvattu nykytilanne. Tämän vaihtoehdon mukaisesti voitaisiin harkita EY:n perustamissopimuksen 60 ja 301 artiklan sanamuodon muuttamista, jotta nimenomaan vahvistettaisiin mahdollisuus hyväksyä henkilöihin kohdistettavia taloudellisia pakotteita näiden kahden määräyksen nojalla.
2. Ensimmäisenä vaihtoehtona laajentaa yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa on antaa kansallisille tuomioistuimille mahdollisuus saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimeen tulkintaa koskevaa ennakkoratkaisua varten silloin kun niiden on päätettävä asioista, jotka koskevat jäsenvaltioiden voimaansaatettavaksi tulevien YUTP-alan päätösten täytäntöönpanoa.
3. I kohdassa selitettiin, että henkilöihin kohdistettavat taloudelliset pakotteet kuuluvat jo yhteisöjen tuomioistuimen valvontaan. Jos tätä mahdollisuutta haluttaisiin laajentaa niin, että voitaisiin nostaa kanteita YUTP-päätöksistä, joilla voi olla henkilöihin muita kuin taloudellisia vaikutuksia, olisi harkittava mahdollisuutta antaa henkilöille oikeus yhteisöjen tuomioistuimessa:
 - joko nostaa kanteita heitä suoraan ja henkilökohtaisesti koskevien YUTP:n alan päätösten kumoamiseksi (esim. viisumikielto)

- tai nostaa ainoastaan säädöksen lainvastaisuuteen perustuvia vahingonkorvauskanteita, mutta ilman että tuomioistuimella olisi oikeus kumota toimea tai mitätöidä sitä.
4. Voidaan harkita muitakin vaihtoehtoja laajentaa huomattavasti yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa, mutta ne todennäköisesti muuttavat YUTP-alan institutionaalista tasapainoa. Niitä ovat erityisesti seuraavat:
- annetaan toimielimille ja jäsenvaltioille oikeus pyytää yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan YUTP-päätös sillä perusteella, että siinä rikotaan perustuslakia tai kansainvälisen oikeuden sääntöä, jonka unioni tai kaikki jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sitovasti
 - laajennetaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta YUTP-asioihin samoin ehdoin kun mitä nyt sovelletaan EY:n perustamissopimuksen aloilla.
5. Kaikilla 2 – 4 kohdassa mainituilla vaihtoehdoilla laajentaa yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa saattaa olla vaikutusta YUTP:n luonteeseen; niistä joudutaan keskustelemaan valmistelukunnassa YUTP-asioiden yhteydessä.
6. EY:n perustamissopimuksen 300 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun ennakkolausunnon osalta voitaisiin harkita, että perussopimuksessa annettaisiin toimielimelle tai jäsenvaltiolle mahdollisuus pyytää tällaista lausuntoa, jotta yhteisöjen tuomioistuin tarkastelisi, onko suunniteltu kansainvälinen YUTP-alan sopimus sopusoinnussa perustuslain määräysten kanssa.
-